

ALIANȚA MAGNOCARICION W. KOCH 1926 ÎN COLINELE TUTOVEI

Const. V. Bărcă

Această alianță cuprinde caricete, răspândite în lungul văilor râurilor ce traversează colinele de la nord la sud. O mare răspândire o au în zona albiei majore a Siretului și a râului Bîrlad, găsindu-se pe suprafețe mai restrinse în lungul râurilor Zeletin, Berheci și Tutova.

În cadrul alianței *Magnocaricion elatae* în Colinele Tutovei s-au diferențiat două asociații de *Carex* și anume: *Caricetum acutiformis-ripariae* și *Caricetum vulpinae*.

As. Caricetum acutiformis-ripariae Soó 1930

Este o asociație de locuri mlăștinite instalată pe văile majore ale apelor curgătoare, cu inundații în timpul verii și primăverii, cu apă freatică la suprafață, precum și pe terenuri mlăștinoase din jurul bălților care sînt inundate temporar.

Aceasta a fost separată în două unități distincte cu rang de asociații autonome și anume *Caricetum acutiformis* Soó 1928 și *Caricetum ripariae* Sauer 1937 pe care le descriu separat și Podbielski Z. 1968(5), Gergely L. 1966(2), Turenschi E. 1966(7), Fijalkowski D. 1967(1), Păun M. 1968(4), Rațiu Fl. 1971(6) etc.

Totuși ținînd seama de stațiunile asemănătoare, de structura floristică identică și de faptul că de cele mai multe ori speciile edificatoare, *Carex riparia* și *Carex acutiformis* devin codominante, disputîndu-și competiția una în favoarea alteia, socotim că este vorba de o singură asociație. Prin faptul că, în lupta competițională una rămîne dominată față de cealaltă, în sînul asociației se pot diferenția două subunități cenotaxonomice cu rang de subasociații așa cum le-a precizat Soó în 1957.

În Colinele Tutovei asociația se află răspîndită pe șesurile râurilor Berheci, Tutova, Zeletin, Polocin, Răcătău și Pereschiv, atît în lungul râurilor, cît mai ales pe mlaștinile eutrofe determinate de stagnarea apei de inundație și de apa freatică care este aproape de suprafață. O dezvoltare mare o au în lunca Siretului și Bîrladului care mărginesc

colinele pe flancul estic și vestic. Aici s-au creat suprafețe întinse de mlaștini în care vegetează asociații tipic higrofile.

S-au analizat 8 ridicări fitocenotice la altitudini de 55—200 m, în lunca Birladului (gara Iacomi), Valea Berheciului (Tăvădărești și Nărdăștești), șesul Tutovei (Puiești), șesul Pereschiv (Fichitești și Tăbăcești), Valea Răcătău (Parincea) și pîriul Polocin (Lespezi).

În total s-au înregistrat 88 specii care se repartizează cite 23—34 pe relevu, determinînd o vegetație deasă, cu acoperirea generală de 100%.

În cadrul alianței, ordinului și clasei sînt cuprinse 30 de specii higrofile (33%) ceea ce reprezintă 1/3 din totalul speciilor. Asociația precum și alianța Magnocaricion, sînt caracterizate prin cite două specii însumînd 5%, iar ordinul *Phragmitetalia* și clasa *Phragmitetea* prin 25 de specii cu un procent însumat de 28%. Din celelalte grupe care participă la structura asociației amintim clasa *Molinio-Arrhenathera* și *Puccinellio-Salicornietea* cu 9 specii halofile (10%) care indică o nuanță accentuată de sărăturare a mediului mlăștinos. Un procent de 9% îl deține *Plantaginetea* care împreună cu diversele însoțitoare (21%), ridică proporția de buruieni, ceea ce arată influența antropogenă.

Condițiile staționare oglindite prin îndepărtarea fitocenozelor de cursul apelor încît nu mai sînt în permanență inundate, precum și regimul termic mai ridicat al solului pe care se dezvoltă determină o scădere a elementelor circumboreale ajungînd la 18,17% (Rațiu Fl. 1971—6), în favoarea eurasiaticelor (37%) și a cosmopolitelor (20%). Remarcăm influența orientală și sudică prin procentul de 14% a elementelor continentale (9%) și submediteraneene (5%). Dintre elementele submediteraneene, amintim : *Carex melanostachya*, *Oenanthes silaifolia*, *Trigonella coerulea*, iar dintre cele continentale *Ononis hircina*, *Rumex confertus*, *Puccinellia distans*, *P. limosa*.

O pondere mare în cadrul asociațiilor o dețin hemicriptofitele reprezentate prin 45%. Helohidrofitele împreună cu helohidrofite-hemicriptofite și helohidrofite-geofite însumează 28%, ceea ce demonstrează regimul bogat de apă în substrat. Nu pot fi neglijate nici geofitele, cu 8%, precum și terofitele anuale, cu 11% care contribuie la constituirea covorului vegetal. Restul bioformelor au o participare mai slabă, cu procente între 1,13% și 4,45%.

Majoritatea speciilor (61%) au constanța II și 18% constanța I. Specii cu constanța IV și V sînt în proporție de 11%.

Covorul vegetal este bistratificat datorită speciilor cu talie mică și înaltă care participă la compoziția asociațiilor. Stratul superior este realizat de specii înalte ca : *Typha latifolia*, *T. angustifolia*, *Phragmites australis*, *Typhoides arundinacea*, *Alisma plantago-aquatica*, *A. lanceolata*, *Bolboschoenus maritimus* etc. Stratul inferior este format din specii pînă la 1 m înălțime din care amintim : speciile de *Carex*, *Ranunculus*, *Rumex*, *Rorippa*, *Juncus*, precum și o serie de graminee : *Dactylis glomerata*, *Alopecurus pratensis*, *Agrostis stolonifera*, *Festuca pratensis* etc.

Așa cum s-a arătat mai sus, bazat pe dominația celor două specii edificatoare s-au evidențiat două subasociații : *caricetosum acutiformis* și *caricetosum ripariae*.

— *caricetosum acutiformis* Soó 1957 apare ca pîlcuri în care specia dominantă este *Carex acutiformis* în timp ce *C. riparia* rămîne subdominantă constituind un facies. Ca diferențiale mai amintim pe *Carex vulpina*, *Equisetum palustris*, *Agrostis stolonifera*.

— *caricetosum ripariae* Soó 1957 tot sub formă de pîlcuri în care predomină *Carex riparia* la care pe lângă *C. acutiformis* subdominantă, mai participă *Carex vulpina*, *Equisetum palustre*, *Heleocharis palustris*, *Carex hista* etc.

Asociația nu are valoare furajeră, fiindcă rogozurile care formează masa vegetației sînt bogate în substanțe minerale, ceea ce face să nu fie consumate de vite nici în stare verde.

As. *Caricetum vulpinae* Nowinski 1927.

Apare în cadrul vegetației de mlaștină cu regimul de umiditate ceva mai scăzut ca la celelalte asociații din *Phragmitetalia*. Se instalează în special la marginea mlaștinilor acolo unde inundațiile se produc mai rar. Asociația populează luncile și șesurile inundabile, pe solurile lăcoviștite, hleizate, uneori slab salinizate cu apă freatică la suprafață și cu pH 7,5-8 (Turenschi E. 1966-7).

În Colinele Tutovei, aceste caricete sînt instalate pe terenuri mai puțin umede, de pe văile Berheciului, Tutova, Zeletin și pe afluenții lor, dar mai cu seamă în lunca Bîrladului și a Siretului.

S-au analizat 7 relevee la altitudine de 55-260 m în lunca Bîrladului (gara Iacomi și gara Ghidigeni). Valea Buduioasa (Izvorul Berheci), valea Polocin (Lespezi), șesul Pereschiv (Tăbăcești) și valea Răcătau (Parincea).

Fitocenozele apar fragmentate în pîlcuri mici cu suprafețe de 10—200 m, în care vegetația are o acoperire generală de 90—100%. Numărul total de specii consemnate de cele 7 relevee se ridică la 70, repartizîndu-se cite 27—37 pe fiecare releveu. Specia edificatoare: *Carex vulpina*, care are coeficienții de abundență-dominanță ridicați formează masa vegetației care apare cu un procent de peste 70%.

Unitățile fitocenotice în care se încadrează *Caricetum vulpinae* sînt reprezentate cu un total de 20 specii palustre (29%) din care *Magnocaricion* și *Phragmitetalia* se caracterizează cu cite 3 specii de recunoaștere, însumînd un procent de 9%, iar clasa *Phragmitetea* cuprinde 14 specii ajungînd la 20%. Pe lângă speciile palustre se întîlnesc și specii mezo-higrofile din care majoritatea sînt încadrate la *Molinio-Arrhenathera* care numără 18 specii (25%). Gradul ușor de sărăturare este indicat de prezența a 5 specii de sărătură aparținînd la *Puccinellio-Salicornea* și anume: *Carex distans*, *Juncus gerardi*, *Puccinellia distans*, *Ranunculus sardous*, *Trifolium fragiferum*, ajungînd la 7,20%. Atît Plantagineeta, cît și diversele însoțitoare participă cu o serie de buruieni care arată gradul de ruderalizare, ridicîndu-se împreună la aproape de 1/3 din numărul total de specii.

Analiza numerică și procentuală a elementelor fitogeografice scoate în evidență predominarea eurasiaticelor (52%) după care cu valori mai mici urmează circumborealele (16%) și cosmopolitele (11%). Amintim că elementele submediteraneene însumate cu cele continentale

formează un procent de 20% arătând influența climatică extracarpatică.

Slaba participare a helohidrofitelor (11,36%) indică un mediu cu umiditate ceva mai scăzută față de celelalte asociații de mlaștină. În schimb crește procentajul hemicriptofitelor ajungând la 54,56%. Celelalte bioforme au valori procentuale mici cuprinse între 1—6%.

În ceea ce privește prezența speciilor în cadrul releveelor procentul cel mai ridicat îl ocupă speciile cu constanța III, urmate de cele cu constanța II și I. Speciile prezentate în toate cele 5 relevee având constanța V, dețin un procent de 10%.

În cadrul asociației se diferențiază unele faciesuri cu *Carex acutiformis*, *C. riparia*, *Equisetum palustris*, *Heleocharis palustris*, *Lysimachia nummularia*, *Agrostis stolonifera*, *Equisetum arvense*, *Carex hirta* și *Carex distans*.

Din punct de vedere furajer valoarea asociației este scăzută din cauza speciilor de *Carex* pe care animalele le consumă cu greutate, chiar și când sînt în stare verde. Totuși sînt o serie de graminee furajere ca : *Agrostis stolonifera*, *Alopecurus pratensis*, *Dactylis glomerata* care fac ca asociația să fie folosită în special pentru pășunat.

BIBLIOGRAFIE

1. FIJALKOWSKI D., Zbiorowiska roslinre lewobrzeznej doliny Bugu w granicach wojewodztwa luberskiego, Ann. Univ. Mariae Curie Skłodowska, Sect. C, vol. XXI (1966), Lublin, 1967.
2. GERGELY Y., Vegetația halofilă (palustră) din depresiunea Trascăului, Contrib. Bot., II, Cluj, 1966.
3. NEDELICU C., Vegetația acvatică și palustră a Lacului Cornana, Lucr. Grăd. Bot. București, 1966, București, 1967.
4. PAUN M., Vegetația raionului Bălș, Reg. Oltenia, Com. de Bot., vol. IV, Soc. Șt. Nat. și Geogr. din R.P.R., București 1967.
5. PODBIELKOWSKI Z., Mólslinność stawów rybnych Woj Warszawskiego, Monogr. bot., vol. XXVII, Warszawa, 1968.
6. RAȚIU Flavia, Asociații de rogozuri înalte din mlaștinile eutrofe ale Depresiunii Giurgeului, Contrib. bot., Cluj, 1971.
7. TURENSCHI E., Flora și vegetația din Colinele Tutovei, Inst. Agr. Iași, 1966.